AVİM Yorum • No: 2018 / 80 • Ekim 2018

FRANSA KARANLIK TARİHİNİ PAYLAŞACAK BİR ORTAK ARAYIŞINDA

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, son günlerde hassas konularla gündeme gelmeye başlamıştır. Bu hassasiyet pek çok açıdan değerlendirilebilir. Gündemine katliam, soykırım kavramlarını alan Macron, önce Fransa ordusunun 1950 ve 1960larda Cezayirde sistemli bir işkence uyguladığını kabul etmiş, ancak geçmişte yaşananların ne reddedilebileceğini ne de yaşananlardan pişmanlık duyulacağını ifade etmiştir.[1]Macron, 2017deki Cezayir ziyareti sırasında Fransız sömürgeciliği dolayısıyla insanlığa karşı suç işlendiğini ifade etmiş, acı bir milli tartışmayı yeniden alevlendirmişti.

Fransada İslamofobiye karşı mücadele veren Yasser Louati, Macronun açıklamalarını tarihi olarak değerlendirse de bu açıklamanın daha ötesine gitmeyeceğini düşündüğünü ifade etmiştir. Ayrıca Cezayirde insanlığa karşı suç işlediklerini ve işkence yaptıklarını kabul etse de Fransada çelişkili bir durum olduğunu ifade etmek gerekmektedir. Fransa polisi Ekim 1961de, Pariste, bağımsızlık aktivisti yaklaşık 200 Cezayirli protestocuyu vahşice katletmiştir.[2]Bu konuyla ilgili olarak Fransadan herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Katliam ve soykırım konularına son günlerde iyice merak saran Fransa Cumhurbaşkanı, Erivanda Tsitsernakberd tepesinde yer alan malum anıtı ziyareti sırasında, Ermeni kökenli Fransız şarkıcı Charles Aznavourun vefatının ardından sözde soykırım mücadelesini bir görev olarak gördüğünü açıklamış, tıpkı Aznavour gibi, bu konuda mücadele vereceğini söylemiştir. Ermeni diasporası ile bağlantıları olduğunu ve sözde soykırımın uluslararası mecralarda tanınması için çaba harcayacağını, 24 Nisanların bundan sonra sözde soykırım kurbanları için anma günü olarak hatırlara kazınması için elinden geleni yapacağını açıklamıştır.[3]Bu konuşma yalnızca burada yapılmamıştır. Aznavour Vakfının açılışı sırasında da sözlerini yinelemiştir. Vakfın dünya genelinde insani misyonunu yerine getireceğini söylemiştir. Halbuki, 2011de verdiği bir röportajda, Charles Aznavour, soykırım sözcüğünün kendisini rahatsız etmeye başladığını, Türklere yönelik kin beslemediğini ifade etmiştir. Hatta kendisini politik tartışmaların içine çekerek, Ermeni diasporasının mensubu gibi göstermek, Türkiye için kendi söylemek istediklerini Aznavour söylemiş gibi göstermelerini ahlak dışı bulduğunu açıklamıştır.[4]Macron ayrıca, Charles Aznavour sayesinde Ermenistanda Fransızcanın popüler bir dil haline geldiğini söylemiştir.[5]Sanırız bu nedenledir ki, 17. Frankofoni zirvesi Erivanda düzenlenmiştir. Yine de belirtmek gerekir ki, Ermenistanda konuşulan diller arasında Ermenice, Rusça ve İngilizce, Fransızcadan çok daha yaygın bir şekilde konuşulmaktadır. Dolayısıyla ismi Frankofoni

olan bir zirvenin neden Ermenistanda düzenlendiğini anlamak mümkün değildir.

İlginçtir ki, Macron, Cezayirde yaşanan insanlık suçu ve diğer işkenceler için zamanında geçmişin tutsağı olamayacaklarını ifade etmiştir.[6]Bu bağlamda, Fransız yetkililerin, Erivandaki meşhur anıtına gitmeleri, anıta çiçek bırakmaları gibi davranışlarda bulunurken, Fransanın uzun bir sömürgecilik tarihine sahip olduğu gerçeğini her zaman hatırda bulundurmalarında yarar vardır. Fransanın katı bir sömürgeci ülke olarak Afrikada Cezayir ve diğer Fransız sömürgelerinde ve Güneydoğu Asyada yaptıkları tarih kitaplarındaki yerini almıştır.

Tarihi böylesine sömürgecilikle, övünülür olmayan olaylarla dolu bir ülkenin yetkililerinin, özellikle ciddi hukuki bir mesnede dayanmayan sözde soykırım anıtlarını ziyaret ederlerken herhalde daha dikkatli ve devlet adamı ciddiyetiyle davranmalarında yarar olacaktır.

[1]Fransa, Cezayir Savaşı Sırasında İşkence Yaptığını Kabul Etti, *Sputnik*, 13 Eylül 2018, https://tr.sputniknews.com/avrupa/201809131035186528-fransa-cezayir-savasi-iskence-kabul-etti/

[2]Frances Macron Admits To Militarys Systematic Use of Torture in Algeria, *Washington Post*, 13 Eylül 2018, https://www.washingtonpost.com/world/europe/frances-macron-admits-to-militarys-systematic-use-of-torture-in-algeria-war/2018/09/13/6b0e85cc-b729-11e8-94eb-3bd52dfe917b_story.html?utm_term=.e06dc98ce796

[3]Emmanuel Macron: We will continue Charles Aznours struggle for the recognition of the Armenian Genocide by the international community, *arminfo.info*, 11 Ekim 2018, http://arminfo.info/full_news.php?id=35590&lang=3

[4]Kininizi Unutun, *Posta*, 2 Kasım 2014, https://www.posta.com.tr/kininizi-unutun-251549

[5]April 24 will be remembered in France as the Day of Remembrance of the Armenian Genocide Emmanuel Macron, Armen Press, 11 Ekim 2018, https://armenpress.am/eng/news/950622.html

[6]Fransa, Cezayir Savaşı Sırasında İşkence Yaptığını Kabul Etti, *Sputnik*, 13 Eylül 2018, https://tr.sputniknews.com/avrupa/201809131035186528-fransa-cezayir-savasi-iskence-kabul-etti/

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "FRANSA KARANLIK TARİHİNİ PAYLAŞACAK BİR ORTAK ARAYIŞINDA." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 80. Ekim 17. Erişim Ekim 30, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/FRANSA-KARANLIK-TARIHINI-PAYLASACAK-BIR-ORTAK-ARAYISINDA

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır